

Bydgoszcz, 18 września 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.IX.431.1.18.2018.ACz

**Pan
Krzysztof Rzewuski
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo-
Wychowawczej typu Rodzinnego
ul. Żytnia 28
87-100 Toruń**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 122, 186 pkt 3 i art. 197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. z 2015 r. poz. 1477), w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu Rodzinnego w Toruniu, ul. Żytnia 28, 87-100 Toruń (zwanej dalej Placówką, Domem Rodzinnym lub DR) przeprowadzona została w dniach 29 i 31 sierpnia oraz 4 września 2018 r. kontrola prawidłowości w trybie zwykłym.

Kontrola przeprowadzona została przez:

- A. Cz. - starszego inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującego zespołem inspektorów,
- J. L. - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy

na podstawie Upoważnienia Nr 511/2018 z dnia 24 sierpnia 2018 r.

w zakresie:

Przedmiot kontroli:

- stan organizacyjno-prawny jednostki kontrolowanej,
- przestrzeganie standardu usług, opieki i wychowania w placówce,
- przestrzeganie praw dziecka,
- kwalifikacje osób pracujących z dziećmi.

Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 28 sierpnia 2018 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się pozytywnie.¹

¹ Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen (na podstawie zarządzenia Nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12.12.2017 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli): pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

A) Stan organizacyjny - prawny jednostki kontrolowanej:

Organem prowadzącym Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą typu Rodzinnego w Toruniu, ul. Żytnia 28 jest Gmina Miasto Toruń. Dyrektorem ww. jednostki jest p. Krzysztof Rzewuski.

Placówka działa na podstawie Statutu stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 1119/06 Rady Miasta Torunia z dnia 14 września 2006 r. w sprawie nadania statutu Domowi Rodzinnemu przy ul. Żytniej 28 w Toruniu. Cele, zadania i organizacja placówki, a także specyfika i zakres sprawowanej opieki określone zostały w Regulaminie organizacyjnym.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski 31 grudnia 2007 r. wydał zezwolenie na prowadzenie ww. placówki opiekuńczo-wychowawczej - Decyzja Nr WPS.VI.DS.90131-5/07.

Zgodnie z danymi Urzędu Wojewódzkiego koszt utrzymania dziecka w placówce w 2016 r. wynosił 3 886,52 zł, w 2017 r. - 3 073,95 zł, a w 2018 r. - 3 548,20 zł.

B) Standard usług świadczonych przez placówkę:

Placówka usytuowana jest w budynku wolnostojącym, piętrowym, podpiwniczonym o powierzchni 300 m². Posesja stanowi własność Państwa Rzewuskich i położona jest na działce o powierzchni 0,3694 ha. Przy domu stoi mały budynek gospodarczy, stanowiący magazyn do przechowywania narzędzi i sprzętów, w tym rowerów i mebli ogrodowych.

Dom posiada niezbędne instalacje: wodociągowo-kanalizacyjną, wentylację oraz centralne ogrzewanie (kocioł gazowy). Działka jest ogrodzona i funkcjonalnie zagospodarowana. Na terenie znajduje się boisko do gry w piłkę siatkową, miejsce do gry w koszykówkę, atestowany plac zabaw z domkiem i zjeżdżalnią dla dzieci, rozłożone są 2 huśtawki wycieczkowe, wyznaczony jest miejsce na ognisko i grill. Na tarasie stoi duży, drewniany stół i ławeczki, wykorzystywane jako miejsce wspólnych spotkań rodziny np. podczas spożywania posiłków przy sprzyjającej pogodzie. W okresie wakacyjnym w ogrodzie ustawiany jest duży basen. Wokół rosną drzewa owocowe.

Placówka dysponuje 3 pokojami mieszkalnymi: 2-osobowymi (każdy o powierzchni ok. 14 m²) i 1 pokojem 1-osobowym (ok. 8 m²). Pokoje są czyste, wyposażone w łóżka piętrowe, biurka z krzesłami dla każdego dziecka, szafy ubraniowe. Na półkach stoją książki, zabawki i gry planszowe dostosowane do wieku mieszkających dzieci. Pomieszczenia oświetlają lampy sufitowe, a na biurkach stoją małe lampki. Pokoje mieszkalne zapewniają przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia.

W Domu Rodzinnym do dyspozycji mieszkańców są 3 łazienki ze zlewami i toaletami, z których w 2 zainstalowano kabiny prysznicowe, a w 1 wannę. Jest tu także pralka i suszarka na rzeczy.

Pomieszczeniem przystosowanym do wspólnego wypoczynku domowników jest umiejscowiony na półpiętrze duży salon z narożną kanapą, stołem, telewizorem i komputerem. W pokoju są gry planszowe, klocki Lego, podłączana jest gra komputerowa Wii i rozstawiany jest stół do ping-ponga.

Na parterze znajduje sięumeblowana i wyposażona w niezbędne sprzęty, duża kuchnia oraz jadalnia ze stołem na 16 miejsc, telewizorem i komputerem z dostępem do internetu.

Kontrolujący potwierdzili, że Placówka posiada pomieszczenia zgodne z zapisami § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

C) Zabezpieczenie standardu opieki i wychowania w placówce:

W placówce na dzień kontroli przebywało 5 wychowanków, w tym 2 dziewczynki i 3 chłopców:

- rodzeństwo X., przebywające w Placówce od 27.06.2015 r.
- X. X. , w Placówce od 22.12.2014 r.

W okresie objętym kontrolą 2 wychowanków opuściło Placówkę:

- X.X. - ur. 2006 r., przyjęta do Domu Rodzinnego 09.03.2016 r., a 18.03.2018 r. skreślona z listy wychowanków na skutek umieszczenia w rodzinie zastępczej,
- X.X. – ur. 2005 r., w PO-W od 04.12.2015 r. do 27.07.2017 r., kiedy na podstawie Postanowienia sądu dziecko wróciło do domu rodzinnego.

W Placówce nie przebywały osoby pełnoletnie i usamodzielniające się, nie było wychowanek będących w ciąży.

Dzieci mają zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej (NZOZ Przychodnia „Wrzosey”) oraz zaopatrzenie w produkty lecznicze. Wychowankowie, stosownie do zdiagnozowanych schorzeń, objęci są opieką specjalistyczną w poradniach: laryngologicznej, okulistycznej w Toruniu i Bydgoszczy, neurologicznej, kardiologicznej, nefrologicznej, stomatologicznej, ortopedycznej, zdrowia psychicznego, endokrynologicznej w Toruniu i Bydgoszczy, ortoptystycznej. Korzystają także z pomocy specjalistów Fundacji „Daj Szansę” w Toruniu i wyjeżdżają do sanatoriów w Suchym Borze i Ciechocinku.

Placówka zapewnia każdemu dziecku żywienia dostosowane do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia. Jadłospis uwzględnia preferencje wychowanków, dzieci pomagają przy nakrywaniu i sprzątaniu po posiłkach. Aktualnie żadne z nich nie wymaga diety specjalistycznej, ale wcześniej stosowano diety ze względu na otyłość oraz próchnicę zębów u podopiecznej. Przez całą dobę placówka zapewnia dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów. W ocenie wychowanków posiłki są smaczne i w odpowiedniej ilości.

Każde dziecko, zgodnie z § 18 ust.1 pkt 8 cytowanego wyżej rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, otrzymuje kwotę pieniężną do własnego dysponowania w wysokości 20 zł. Poza tym wychowankowie nie płacą za kino, wycieczki klasowe, otrzymują dodatkowe środki na wyjazdy kolonijne czy obozy. W Domu Rodzinnym obowiązuje Regulamin wypłacania kieszonkowego, z którym zapoznawane są wszystkie dzieci. W rozmowie wychowankowie potwierdzili regularność wypłacania ww. kwot.

Placówka zapewnia wychowankom zaopatrzenie w odzież, obuwie, bieliznę i inne potrzeby osobistego użytku stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. Prowadzący dbają o czysty i schludny wygląd podopiecznych, w miarę możliwości uwzględniają preferencje dzieci w zakresie zakupów odzieżowych (bluzy, sukienki, buty), co zostało potwierdzone w trakcie rozmowy z wychowankami. Wszystkie dzieci mają zapewnione także środki higieny osobistej (mydło, szampon, pasta do zębów), a braki w tym zakresie nie były zgłaszane przez wychowanków.

Wszyscy wychowankowie objęci obowiązkiem szkolnym zaopatrywani są w podręczniki, pomoce i przybory szkolne.

Dzieci uczęszczają do następujących szkół:

- 3 wychowanków - Szkoła Podstawowa nr 9 w Toruniu (kl. VII, kl. III, kl. I),
- 2 dzieci – Toruńska Szkoła Terapeutyczna (kl. V i kl. IV).

Żadne dziecko nie posiada Orzeczenia PP-P o potrzebie kształcenia specjalnego ani Orzeczenia o niepełnosprawności.

Dzieci mają zagwarantowaną bieżącą pomoc w nauce przez prowadzących Placówkę i biorą udział w zalecanych zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych. Dodatkowo, zgodnie z indywidualnymi potrzebami, na terenie szkoły, w Fundacji „Daj Szansę” lub świetlicy „Antoninek” uczestniczą w terapii logopedycznej, socjoterapii, muzykoterapii, spotkaniach z psychologiem, zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych.

W DR w okresie objętym kontrolą przebywało nie więcej niż 8 dzieci.

Dokumentacja wychowanków:

1) Zgodnie z § 17.2 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej w Placówce dla wychowanków opracowany jest plan pomocy dziecku (PPD). Zgodnie z treścią art.139 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.) dokonuje tego dyrektor DR przy wsparciu lokalnego organizatora pieczy. Skontrolowane plany zawierały elementy wymagane § 15.3 ww. rozporządzenia (określenie celów oraz ustalanie działań), a ich modyfikacji dokonywano zgodnie z terminami określonymi w §15.5 przywołanego rozporządzenia.

W trakcie kontroli zwrócono uwagę, że dla PPD zakładano daty końcowe ich obowiązywania, a po nich nie tworzone nowych Planów, jedynie dokonywano kolejnych modyfikacji. W rozmowie z Dyrektorem ustalono jednak, że dla aktualnych podopiecznych powstaną nowe PPD, uwzględniające zmiany z przygotowywanych w międzyczasie Kart modyfikacyjnych, oraz, że w dokumentach wypełniane będą na bieżąco wszystkie stworzone rubryki (np. Uwagi czy Wnioski do dalszej pracy).

Kontrolujący zauważyli również, że w aktach dzieci, które do Domu Rodzinnego trafiły z innej PO-W, gdzie przebywały już ponad rok, nie ma z tamtego okresu PPD. W ocenie zespołu Plany dla tych dzieci, jakie przygotowywano w placówce typu rodzinnego, powinny być powiązane z Planami realizowanymi już wcześniej w pieczy zastępczej, albo należałoby opracować aktualne diagnozy psychofizyczne, stanowiące podstawę dla opracowania nowych PPD i o których mowa w §14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

- 2) Zgodnie z § 17. 2 ww. rozporządzenia, dla każdego dziecka prowadzona jest karta pobytu, zawierająca wszystkie wymagane informacje, uzupełniana co miesiąc, stosownie do wymogu §17. 4 pkt 2 rozporządzenia.
- 3) Dla każdego dziecka prowadzona jest oddzielna teczka zawierająca m.in. kartę zawierającą podstawowe informacje o wychowanku, Postanowienie sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej, skierowanie do Placówki, dokumentację zdrowotną, Kartę pobytu dziecka w placówce, PPD i Karty modyfikacyjne, dokumentację szkolną i opinie PP-P, zgody opiekunów prawnych (w tym na wyjazdy wakacyjne), wnioski o urlopowania lub przepustki oraz korespondencję z sądem. Przy przyjmowaniu nowego dziecka Placówka ściśle współpracuje z MOPR w Toruniu, skąd otrzymuje wymaganą dokumentację.
- 4) W placówce prowadzona jest Księga ewidencji wychowanków zawierająca wszystkie dane wymagane zapisem § 17.5 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 139 ustawy o wspieraniu rodziny, w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oceny sytuacji dziecka dokonuje dyrektor w porozumieniu z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej właściwym ze względu na położenie placówki.

W posiedzeniach Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w kontrolowanej Placówce uczestniczą przede wszystkim: przedstawiciel MOPR w Toruniu, przedstawiciel Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego oraz Dyrektor Domu

Rodzinnego. Poza tym w arkuszu Protokołu z posiedzenia wymienia się inne osoby, które zostały zaproszone i które wzięły udział w konkretnym spotkaniu.

Posiedzenia Zespołu odbywają się zgodnie z obowiązującymi przepisami, nie rzadziej niż co pół roku. Po każdym przygotowywany jest pisemny wniosek, dotyczący oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny. Na naradę za miniony okres Dyrektor Placówki przygotowuje sprawozdanie z przebiegu realizacji indywidualnych planów pracy dla każdego dziecka, przedstawiając jego sytuację rodzinną, stan zdrowia oraz opisując metody podejmowanej pracy z dzieckiem. Dokumenty terminowo przekazywane są do sądu przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W ocenie kontrolujących, w przygotowywanych przez Dyrektora sprawozdaniach na posiedzenia Zespołu, o czym była mowa wyżej i które stanowią podstawę dokonywanych analiz sytuacji poszczególnych dzieci, wskazane jest, aby wyraźnie usystematyzować przekazywane informacje, zgodnie z wymaganiem art. 136 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. wyodrębnić wskazane tam obszary.

W okresie objętym kontrolą w Placówce nie przebywały dzieci wolne prawnie, więc nie dokonywano żadnych zgłoszeń do Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego.

D) Przestrzeganie praw dziecka:

W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowy z wychowankami w celu ustalenia, czy Placówka przestrzega praw dziecka. Na tej podstawie, a także na podstawie badanej dokumentacji ustalono:

- 1) prawidłowy dostęp do nauki - wszystkie dzieci objęte obowiązkiem szkolnym zostały wyposażone w książki i niezbędne artykuły szkolne i w ocenie dzieci na bieżąco uzupełniane były braki w tym zakresie, opiekunowie utrzymywali stały kontakt ze szkołami, wychowankowie zawsze mogli liczyć na pomoc w nauce osób prowadzących;
- 2) właściwy dostęp do kultury, rozwoju i wypoczynku – z uwagi na położenie placówki dzieci mają możliwość prowadzenia dużej aktywności na świeżym powietrzu: piłka nożna, koszykówka, siatkówka, ringo, zabawy ruchowe na własnym placu zabaw, wycieczki rowerowe, a w okresie letnim mają do dyspozycji duży basen ogrodowy. Ponadto wychowankowie uczestniczą m.in. w licznych spotkaniach z wyjątkowymi ludźmi, biorą udział w projektach, festynach, piknikach, zwiedzają muzea, w czasie ferii i wakacji przygotowywane są dla nich wyjazdy;
- 3) na co dzień dzieci mają zapewniony dostęp do telewizji, radia, prasy, komputera, gry Wii, uczestniczą w uroczystościach i imprezach okolicznościowych (urodziny wychowanków, I Komunia Święta, Boże Narodzenie, Wielkanoc itp.);
- 4) uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych w ramach kółek plastycznych, muzycznych, sportowych, startują w konkursach i zawodach, biorą udział w warsztatach kulinarnych, występują w przedstawieniach teatralnych;
- 5) dzieci podczas rozmowy potwierdziły, że mogą spotykać się z bliskimi osobami na terenie placówki i poza nią, kontaktować się telefonicznie z rodziną;
- 6) w zakresie ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem – podczas czynności kontrolnych nie zaobserwowano poniżającego traktowania wychowanków, a same dzieci nie zgłaszały skarg w tym zakresie;
- 7) prowadzący Placówkę, w ocenie dzieci wykazują prawidłowe zainteresowanie ich problemami, zawsze służą pomocą i wsparciem. W ocenie kontrolujących wychowanków z dziećmi łączą bardzo bliskie i serdeczne relacje.

Kontrolującym przekazano także przygotowywane przez Dyrektora co kwartał dla MOPR w Toruniu zestawienia działań zrealizowanych przez Dom Rodzinny w poszczególnych miesiącach.

E) Kwalifikacje zawodowe osób prowadzących placówkę.

Placówką kieruje dyrektor p. Krzysztof Rzewuski, posiadający kwalifikacje zawodowe określone w art. 97 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto zatrudniona jest jako starszy wychowawca p. Helena Rzewuska – zgodnie z art. 99 ust. 3 ww. ustawy.

Prowadzący podnoszą swoje kompetencje poprzez udział w licznych szkoleniach, np.: „Jak pracować z dzieckiem po stresie i traumie”, „Komunikacja w rodzinie zastępczej – jak kierować swoim zachowaniem żeby wpływać na zachowanie dzieci”, „Myślę pozytywnie – edukacja dla zdrowia psychicznego”, „Mediacje rodzinne w pracy socjalnej”, „Autyzm w edukacji” i innych.

W związku z pozytywną oceną działalności jednostki nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod numerem 10 w dniach 29 i 31 sierpnia oraz 4 września 2018 roku.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie art. 197 d o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenia.

Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia lub nieuwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa powyżej, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od otrzymania stanowiska, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

W przypadku przyjęcia Wystąpienia pokontrolnego bez zastrzeżeń, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Ponadto wskazuje się, iż zgodnie z art.198 ust.1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10.000 zł.*

(podpis i pieczęć Wojewody)